

กระบวนการถ่ายทอดความรู้
และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง
THE TRANSMISSION PROCESS OF KNOWLEDGE
AND TECHNIQUE FOR PLAYING *KHLUI* IN THAI COUNTRY SONGS

ณัฐภัทร เรืองบุญ*, ธัญยาภรณ์ โพธิกาวิณ**, ปริยานันท์ พร้อมสุขกุล***

Nutthapat Ruangboon*, Dhanyaporn Phothikawin**, Preeyanun Promsukkul***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชีวิตประวัติของผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงและสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) โดยศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยาแนวการตีความ (Interpretative Phenomenology) กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ย 7 ท่าน โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง กระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคในการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ที่ผู้เชี่ยวชาญใช้ ประกอบด้วย หลักการถ่ายทอดความรู้ วิธีการในการถ่ายทอดความรู้สำหรับเด็กและวิธีสำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้และจิตวิทยาในการสอน นอกจากนี้พบเทคนิคที่ใช้ในการบรรเลง ได้แก่ การนั่งและท่าทาง การจับขลุ่ย การใช้ลม การเลือกใช้ระบบนิ้ว การคัดเลือกขลุ่ย และการคัดเลือกบทเพลง ซึ่งได้พบปรากฏการณ์ที่สะท้อนความหมาย ดังนี้ ภูมิหลังของกระบวนการถ่ายทอดความรู้ พบว่าผู้เชี่ยวชาญนำประสบการณ์ในอดีตมาปรับใช้ในการสอนขลุ่ย พัฒนาการจากขลุ่ยไทยสู่ขลุ่ยไทยคีย์สากล พบว่าขลุ่ยมีการพัฒนาเรื่องวัสดุอุปกรณ์และเรื่องระบบเสียง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับเทคนิคการบรรเลงขลุ่ย พบการปรับเทคนิคให้เหมาะสมกับการบรรเลงในบทเพลงไทยลูกทุ่ง การดำรงชีพของคนขลุ่ยในปัจจุบัน พบว่าคนขลุ่ยในปัจจุบันสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย เช่น นักดนตรีในห้องบันทึกเสียง นักสร้างสรรค์เนื้อหา และการเรียนรู้ในยุคใหม่ พบว่าการเรียนดนตรีไทยสามารถเรียนรู้ได้จาก

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, nutthapatruangboon@gmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, dhanyaporn.pht@mahidol.ac.th

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาดนตรีศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, preeyanun.pro@mahidol.ac.th

* Graduate Student, Music Education Department, College of Music, Mahidol University, nutthapatruangboon@gmail.com

** Assistant Professor, Dr., Music Education Department, College of Music, Mahidol University, dhanyaporn.pht@mahidol.ac.th

*** Assistant Professor, Dr., Music Education Department, College of Music, Mahidol University, preeyanun.pro@mahidol.ac.th

สื่อออนไลน์ที่มีเนื้อหาที่ครบถ้วน การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบไปด้วยบทที่ 1 ประวัติของผู้เชี่ยวชาญ บทที่ 2 กระบวนการถ่ายทอดความรู้ บทที่ 3 เทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

คำสำคัญ : กระบวนการถ่ายทอดความรู้ / เทคนิคการบรรเลงขลุ่ย / บทเพลงไทยลูกทุ่ง

Abstract

This research aims to: (1) examine the biographical backgrounds of *Khloi* experts in Thai country songs; (2) explore knowledge transmission in *Khloi* playing Thai country songs; and (3) create an educational e-book on *Khloi*. The study employed a qualitative approach, specifically interpretative phenomenology, and purposive sampling to select seven recognized *Khloi* performance experts. Data was collected through in-depth interviews and participant observation.

The research findings reveal that all seven *Khloi* experts who specialized in Thai country songs showcased remarkable expertise and extensive experience, earning recognition for their contributions to *Khloi* performances. The study details the knowledge and technique transfer process, covering principles, methods for different age groups, steps, and psychological aspects. The study identifies various *Khloi* playing techniques, such as seating, posture, handling, airflow, finger system selection, and *Khloi* selection. The study highlights phenomena such as the historical evolution of *Khloi*-Thai, contemporary livelihood conditions for *Khloi* players, and adaptations to modern learning methods. The electronic book includes (1) the biographical backgrounds of *Khloi* experts in Thai country songs; (2) the transmission of knowledge for performing *Khloi* in Thai country songs; and (3) playing techniques for playing *Khloi* for Thai country songs style.

Keywords: Knowledge Transmission Process / Technique for Playing *Khloi* / Thai Country Songs

บทนำ

ดนตรีไทย เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตของคนไทยมาอย่างช้านาน และมีความสัมพันธ์กับลักษณะของสังคมไทย ในอดีตดนตรีไทยได้รับความนิยมอย่างสูง ทั้งในวัฒนธรรมหลวงและวัฒนธรรมราษฎร์¹ เครื่องดนตรีของไทยมีการแบ่งตามประเภทของการบรรเลงเป็น 4 ประเภท คือ ดิด สี ดี เป่า แต่ละเครื่องมีเนื้อเสียง รูปร่าง วิธีการบรรเลง และบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน หนึ่งในเครื่องดนตรีไทยที่มีเนื้อเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ คือ ขลุ่ย

ธนีสร์ ศรีกลิ่นดี สันนิษฐานว่า ขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นก่อนสมัยสุโขทัยหรือทวารวดี ทำมาจากไม้ไผ่ เป็นไม้ที่มีรูตรงกลาง และเป็นวัสดุใกล้ตัวที่หาได้ง่าย² การบรรเลงขลุ่ยในสมัยโบราณ มีเทคนิคเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ บทเพลงที่ใช้ในการบรรเลงขลุ่ยมีตั้งแต่เพลงเกร็ดสองชั้นไปจนถึงเพลงเดี่ยวชั้นสูง³ เป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมมาตั้งแต่อดีต เพราะเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงที่ไพเราะ พกพาง่าย และหาซื้อได้ง่าย ทำให้ปัจจุบันมีผู้สนใจบรรเลงขลุ่ยเป็นจำนวนมากทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ เห็นได้จากช่องทางต่าง ๆ บนโลกออนไลน์ที่มีคนบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงหลากหลายแนว ไม่ว่าจะเป็นแนวเพลงแจ๊ส บลูส์ สตริง และลูกทุ่ง แต่ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในการนำขลุ่ยมาบรรเลง คือ บทเพลงไทยลูกทุ่ง เพราะมีท่วงทำนองที่ไพเราะ และมีสำเนียงที่ใกล้เคียงกับเพลงไทยเดิม จากการสัมภาษณ์นายพรชัย ตรีนตร (ดุริยางคศิลป์ปณิธาน) นักการศึกษาศิลปกรรมศาสตร์ ได้กล่าวว่า “การบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งมีเทคนิคและกลวิธีในการบรรเลงที่แตกต่างจากการบรรเลงแบบโบราณ ดังนั้นการเรียนการสอนขลุ่ยจึงขึ้นอยู่กับผู้สอนว่ามีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนอย่างไร”⁴ และจากการศึกษางานวิจัยของชุมชน สืบวงศ์⁵ เรื่อง “การวิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงขลุ่ยเพลงพระราชนิพนธ์ โดยอาจารย์ธนีสร์ ศรีกลิ่นดี” ศึกษาเกี่ยวกับเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยของอาจารย์ธนีสร์ ศรีกลิ่นดี ที่ใช้ในการบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์ พบว่าอาจารย์ธนีสร์ ศรีกลิ่นดี ได้คิดค้นระบบเสียงของขลุ่ยให้สามารถเล่นโน้ตครึ่งเสียง (Chromatic) ได้ครบทั้ง 12 เสียง และนำขลุ่ยไปบรรเลงในบทเพลงพระราชนิพนธ์ โดยใช้รูปแบบการบรรเลงแบบแจ๊สและบลูส์ แต่ยังคงไว้ซึ่งลักษณะและสำเนียงของความเป็นไทย นอกจากนี้ยังไม่พบการศึกษาเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ซึ่งเป็นแนวเพลงที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน การศึกษาเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งของงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาการบรรเลงขลุ่ยในรูปแบบใหม่ ที่ยังไม่มีการศึกษาและการนำเสนอในรูปแบบของงานวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่าการบรรเลงขลุ่ยแบบไทยเดิมมีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่ขึ้นอยู่กับผู้สอนแต่ละท่าน แต่ยังไม่มีการกระบวนการถ่ายทอดความรู้ในด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยใน

¹ Anant Narkkong, “Thai Contemporary Music Bands and Works in present Thai society” (Research Report, Office of Contemporary Art and Culture, Ministry of culture, 2013), 5. (in Thai)

² Thanis Sriklindee, *Honoring the Artist Khlui Playing the Royal Compositions* (Bangkok: Nawasan Press, 2008), 68. (in Thai)

³ Uthit Nakasawat, *Thai Music Theory and Practice, Part 2, Thai String Instrument Practice Manual* (Bangkok: Prayurawong, 1982), 22-23. (in Thai)

⁴ Pornchai Treenet, “Technique for Playing Khlui,” interview by Nutthapat Ruangboon, April 11, 2023.

⁵ Chumchon Suebwong, “An Analysis of The Khlui Playing Techniques by Ajarn Tanis Sriklindee on His Majestic King Bhumibol Adulyadej’s Compositions” (Master’s Thesis, Srinakharinwirot University, 2009). (in Thai)

บทเพลงไทยลูกทุ่ง จากผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในประเทศไทย เพื่อนำเสนอกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพราะเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย และง่ายต่อการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง อีกทั้งเป็นการส่งเสริมขลุ่ยให้เป็นที่นิยมแพร่หลายสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง
2. เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง
3. เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ที่ศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยาแนวการตีความ (Interpretative Phenomenology) เพื่อตีความประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เชี่ยวชาญที่ส่งผลการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยจะศึกษาประวัติผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง แบ่งเป็นครูดนตรีจำนวน 2 ท่าน ดุริยางคศิลปินอาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากรจำนวน 2 ท่าน และนักดนตรีหรือผู้เรียบเรียงเสียงประสานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการบรรเลงขลุ่ย จำนวน 3 ท่าน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) ที่ศึกษาแบบปรากฏการณ์วิทยาแนวการตีความ (Interpretative Phenomenology) ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง เกี่ยวกับประวัติ กระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง จากนั้นทำการตีความปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านวิถีชีวิตของผู้เชี่ยวชาญว่าส่งผลการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งอย่างไร และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามระเบียบวิธีวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง แบ่งเป็นครูดนตรีจำนวน 2 ท่าน

ดุริยางคศิลป์ปิ่นอาวสุ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร จำนวน 2 ท่าน และนักดนตรีหรือผู้เรียบเรียงเสียงประสาน ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการบรรเลงขลุ่ย จำนวน 3 ท่าน ผู้ให้ข้อมูลแต่ละท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือ

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้ ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสารต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต โดยรวบรวมข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และแยกประเด็นตามเนื้อหาให้สอดคล้องในการสร้างเครื่องมือ จากนั้นจึงร่างแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย และนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงและถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างครบถ้วน ถูกต้อง สอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากการศึกษาจากเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม ซึ่งเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากพื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัยประวัติผลงานของผู้เชี่ยวชาญและศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง โดยใช้วิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ โดยมีอุปกรณ์ช่วยในการบันทึกข้อมูล คือ โทรศัพท์มือถือ สมุดจดบันทึกพร้อมเครื่องเขียน กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ได้แก่ เตรียมแบบสัมภาษณ์ และนัดหมายวัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญ จัดเตรียมอุปกรณ์ช่วยในการบันทึกข้อมูล โทรศัพท์มือถือ สมุดจดบันทึกพร้อมเครื่องเขียน กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง จากนั้นทำการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตมาจำแนกประเด็นและเนื้อหาสาระ จัดประเภทไว้เป็นหมวดหมู่ และตีความจากประสบการณ์ส่วนบุคคล เช่น ความรู้สึก ความคิด และประสบการณ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นตรวจสอบอธิบายเชื่อมโยงปรากฏการณ์ผ่านข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต คลิปวิดีโอ และภาพถ่าย ที่สะท้อนความหมายเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งอย่างละเอียด โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยสรุปข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่เก็บรวบรวมมาได้ เช่น ชีวิตประวัติ การดำเนินชีวิต การถ่ายทอดความรู้ และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง และได้นำเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตมาเรียบเรียงผลการศึกษิตตามความมุ่งหมายของการวิจัย และนำเสนอกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ชื่อว่า “ขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง”

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ได้ทราบถึงชีวประวัติ การดำเนินชีวิต การถ่ายทอดความรู้ เทคนิคการบรรเลงขลุ่ย และประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาจากการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยเดิมสู่การบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง และนำมาจัดรวบรวมข้อมูล นำเสนอในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจนำไปศึกษาต่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ผลการศึกษา

1. ประวัติผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งจำนวน 7 ท่าน

1.1 ครูพยัพ ฤกษ์สุวรรณ (ครูดนตรีประจำโรงเรียนราชินีบน) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียนขลุ่ยกับครูฉวี วรรณฤกษ์ ครูจำเนียร ศรีไทยพันธุ์ และครูอีกหลายท่าน เป็นสมาชิกของวงกังสดาล Novel Jazz และร่วมก่อตั้งวงบอยไทย มีประสบการณ์ด้านการแสดงดนตรีแนวร่วมสมัยบนเวทีมากมาย มีผลงานด้านการบันทึกเสียงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งให้แก่สำราญ ช่วยจำแนกและสุรชาติ สมบัติเจริญ บันทึกเสียงขลุ่ยในบทเพลงประกอบละครเรื่องนางทาสและละครเรื่องข้าบดินทร์ และบันทึกเสียงขลุ่ยในละครพื้นบ้าน

1.2 ครูสุวัฒน์ วรรณฤกษ์ (อาจารย์พิเศษคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี) ครอบครัวยุคหนึ่งคนดนตรีมาตั้งแต่อดีต เรียนดนตรีกับบิดา คือ ครูฉวี วรรณฤกษ์ เรียนขลุ่ยและเป่า จากครูเทียบ คงลายทอง ครูบุญช่วย โสวัตร ครูสมนึก บุญกำเนิด ครูมณเฑียร สมานมิตร และครูผวน บุญกำเนิด เข้ารับราชการที่กองดุริยางค์ทหารอากาศ และกองการสังคีต กรมศิลปากร และได้รับตำแหน่งศิลปินอาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ได้รับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ดุริยางค์ไทย) มีประสบการณ์มากมายในวงการดนตรีไทยและดนตรีร่วมสมัย รวมไปถึงวงการเพลงไทยลูกทุ่ง

1.3 นายพรชัย ตรีเนตร (ดุริยางคศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากร) สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ และสำเร็จการศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เข้ารับราชการที่สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ดำรงตำแหน่งดุริยางคศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากร เรียนขลุ่ยกับครูเปิบ คงลายทอง และครูจักรายุทธ ไหลสกุล มีประสบการณ์เป็นมือขลุ่ยในวงของอาจารย์เทวัญ ทรัพย์แสนยากร และเป็นมือขลุ่ยในวงกอไผ่ มีผลงานด้านการบันทึกเสียงให้แก่ศิลปิน เพลิน พรหมแดน ระหัด ราชคำ จิรศักดิ์ ปานพุ่ม และสร้างศิลป์ เรื่องศรี

1.4 นายสุรศักดิ์ กิ่งไทร (ดุริยางคศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากร) เรียนดนตรีกับครูเต็ม พงษ์พรหม สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เรียนเป่าและขลุ่ยกับครูศิริวัฒน์ ตรีเดช ครูจักรายุทธ ไหลสกุล ครูบุญช่วย โสวัตร และครูเปิบ คงลายทอง เข้ารับราชการที่สำนักการสังคีต กรมศิลปากร ดำรงตำแหน่งดุริยางคศิลป์อาวุโส สำนักการสังคีต กรมศิลปากร เป็นสมาชิกของวง The Sound of Siam วงจักรวาลแบนด์ และวงดนตรีสำนักการสังคีต กรมศิลปากร เคยร่วมงานกับศิลปิน ยอดรัก สลักใจ เสรี รุ่งสว่าง และธงไชย แมคอินไตย์

1.5 นายอรัญ แสงเมือง (ศิลปินอิสระและผู้เรียบเรียงเสียงประสาน) สำเร็จศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดพลายชุมพล สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย เรียนดนตรีกับครูบุญดี เมืองทอง เป็นสมาชิกของวงสะบัด (SABAD) ร่วมงานกับศิลปิน ดวงพร พงศ์ผาสุก เทวัญ ทรัพย์แสนยากร เศกพล อุ่นสำราญ และ Pekka Pykkänen ปัจจุบันเป็นนักดนตรี ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน และผลิตชุดจำหน่ายในแบรนด์ของตนเองชื่อว่า “ขลุ่ยอรัญ” บันทึกเสียงชุดเพลงประกอบละคร เรื่องนิทานพันดาวและเรือนทาส มีช่องยูทูป ชื่อ “THAILAND FLUTE CHANNEL” ที่มีผู้ติดตามมากกว่า 59,000 คน

1.6 นายพิชิตชน ไชยคำวัง (ศิลปินอิสระ เจ้าของช่องยูทูป ชื่อ เติ้ล ขลุ่ยไทย) เรียนดนตรีไทยกับครูสรวง สารวิรัช และเรียนเครื่องดนตรีสากลเพิ่มเติม สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ วิชาเอกสังคมศาสตร์ไทย ภาควิชาดนตรีไทย (ดนตรีชาติพันธุ์) มหาวิทยาลัยศิลปากร เครื่องมือเอกระนาดเอก มีช่องยูทูป ชื่อ “เติ้ล ขลุ่ยไทย” มีผู้ติดตามมากกว่า 500,000 คน มีผู้ติดตามในช่องทางต่าง ๆ บนโลกออนไลน์ ทั้งเฟซบุ๊กและติ๊กต็อกมากกว่า 30,000 คน มีผลงานการบันทึกเสียงชุดในบทเพลงเวทมนตร์ของวง GTK เป็นสมาชิกของวงดนตรีเส้นเล็กและวงซันเอยซันใจ

1.7 นายสร้างศิลป์ เรืองศรี (ศิลปินอิสระในชื่อ หนู มิเตอร์ และผู้เรียบเรียงเสียงประสาน) สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เอกดนตรีสากล มีประสบการณ์ทำงานในห้องบันทึกเสียงชื่อดัง ได้แก่ RS Promotion และรถไฟดนตรี โดยทำหน้าที่เป็นทั้งนักดนตรี นักบันทึกเสียงเครื่องดนตรี และเรียบเรียงเสียงประสาน มีอัลบั้มแรกเป็นของตนเองร่วมกับค่ายเพลงรถไฟดนตรี ชื่ออัลบั้มว่า “นิราศป่าปูน” โดยใช้ชื่อแทนตัวเองว่า “หนู มิเตอร์” บทเพลงที่มีชื่อเสียงได้แก่ พบรักที่ปากน้ำโพ เสียงขลุ่ยเรียวนาง ข้างหลังภาพ หนู่มบ้านไกล สัญญาเจ้าลิ้ม เชื้อรักจากเจ้าพระยา พิชรักพิชฌโลก วอนฟ้าห่มดาววอนสาวห่มใจ และสุขภาพรัก

2. กระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

เนื้อหาในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย กระบวนการถ่ายทอดความรู้ การสอนขลุ่ย เทคนิคการบรรเลงขลุ่ย ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง และการเรียนรู้ในยุคสมัยใหม่

2.1 กระบวนการถ่ายทอดความรู้

กระบวนการถ่ายทอดความรู้ เป็นกระบวนการที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง โดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 หลักการถ่ายทอดความรู้ทางด้านดนตรี อันดับแรกให้ประเมินผู้เรียน โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การประเมินด้านความสามารถ ประเมินว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่มีพื้นฐานการบรรเลงขลุ่ยหรือไม่ โดยใช้วิธีการสังเกต การพูดคุย การประเมินผู้เรียนจะทำให้รู้ว่าผู้เรียนมีพื้นฐานอยู่ในระดับใด และเพื่อให้ง่ายต่อการวางแผนการสอน 2) การประเมินผู้เรียนด้านวัยวุฒิ หากเป็นเด็กจะต้องใช้การสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน หากเป็นผู้ใหญ่จึงสามารถใช้การสอนตามขั้นตอนที่วางไว้ได้ 3) ประเมินด้านเวลา โดย

วิธีการพูดคุยทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงแนวทางในการเรียนว่าจะเป็นไปในทิศทางใด และเพื่อวางแผนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาของผู้เรียน

2.1.2 วิธีการในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการบรรเลงขลุ่ย สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การถ่ายทอดความรู้สำหรับเด็ก ต้องสอนในสิ่งที่เข้าใจง่ายและใช้วิธีการที่ไม่ซับซ้อน เพราะจะทำให้ผู้เรียนที่เป็นเด็กสามารถทำตามและเกิดความเข้าใจ ส่วนที่ 2 การถ่ายทอดความรู้สำหรับผู้ใหญ่ สามารถเลือกใช้วิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้ สามารถเลือกแผนการสอนได้จากความต้องการของผู้เรียน ส่วนวิธีการสอนก็ให้เป็นไปตามเทคนิคและวิธีของผู้สอน นอกจากการสอนแล้วยังต้องคอยติดตามผลและแก้ไขข้อบกพร่องให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกฝนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2.1.3 ขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้ สามารถทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความถนัดของผู้สอนแต่ละคน โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ประเมินความรู้ก่อนเรียน คือ การประเมินความพร้อมของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับไหน โดยประเมินทางด้านทักษะ เวลาในการเรียน และความต้องการของผู้เรียน ขั้นที่ 2 การฝึกฝนพื้นฐาน คือ การฝึกฝนพื้นฐานทั้งหมดของขลุ่ย เช่น การนั่ง การจับขลุ่ย และเทคนิคต่าง ๆ ขั้นที่ 3 การฝึกฝนในเนื้อหาของขลุ่ย คือ การฝึกฝนเทคนิคเฉพาะของขลุ่ย โดยจะขึ้นอยู่กับผู้สอนแต่ละคน

2.1.4 การใช้จิตวิทยาการสอน จะช่วยให้การสอนขลุ่ยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับผู้เรียนที่เป็นเด็ก จิตวิทยาการสอนที่นำมาใช้ คือ การหลอกล่อ การสร้างแรงจูงใจ ให้อยากมีกำลังใจในการเรียน จะทำให้ผู้เรียนอยากเรียนและอยากที่จะฝึกฝนต่อไป

2.2 การสอนขลุ่ย

การสอนขลุ่ย ประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบ คือ หลักการสอนขลุ่ยและวิธีการสอนขลุ่ย ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักการและวิธีการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 หลักการสอนขลุ่ย หมายถึง กระบวนการสอนที่ผู้สอนกำหนดขึ้น เพื่อเป็นหลักในการสอน ทำให้การสอนไม่หลุดประเด็นที่สอนและเป็นไปตามแนวทางที่ผู้สอนได้วางไว้ หลักการสอนประกอบด้วย 2 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 ประเมินผู้เรียน ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในด้านพื้นฐานการบรรเลงขลุ่ย หากเป็นผู้เรียนที่มีพื้นฐานมาแล้ว ให้สอนต่อยอดจากสิ่งที่มีและนำไปสู่ขั้นตอนต่อไปอย่างถูกต้อง ประการที่ 2 คือ การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน โดยใช้การสอบถามพูดคุยถึงวัตถุประสงค์ของการเรียน และอาจปรับเปลี่ยนการสอนตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียน โดยให้คำนึงถึงความเหมาะสมของระดับของบทเพลง

2.2.2 วิธีการสอนขลุ่ย คือ ขั้นตอนและวิธีการสอนที่ถูกถ่ายทอดโดยครูผู้สอนไปสู่ผู้เรียน โดยลำดับขั้นตอนการสอนขึ้นอยู่กับผู้เชี่ยวชาญ ประกอบไปด้วย 1) การสอนพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ข้อ ได้แก่ ท่านั่งและการจัดระเบียบร่างกาย ให้นั่งในท่าที่สุภาพเรียบร้อย แขนแนบข้างลำตัว ไม่กางไม่หุบมากเกินไป และจัดวางนิ้วให้โค้งสวยงาม การจับขลุ่ย สามารถจับด้วยมือซ้ายหรือขวาไว้ข้างบนก็ได้ โดยให้ยึดตามความถนัดของผู้เรียน การเป่าและการควบคุมลม ต้องสอนให้เป่าลมอย่างถูกวิธี เป่าให้เสียงออกชัดเจน ฝึกควบคุมลมประคบลม และฝึกเป่าครั้นลม 2) การสอนเทคนิคขลุ่ย ประกอบไปด้วย การไล่โน้ต เป็นการฝึกฝนเพื่อให้โน้ตมีความคล่องและเป็นการฝึกฝนความแม่นยำของนิ้วมือ การใช้ลม ต้องฝึกฝนการใช้ลมให้ครบทุกรูปแบบ ได้แก่

การปรับ การโปรย การโหย การหวน การครั้น การตัดลม และการระบายลม การฝึกฝนเทคนิคต้องฝึกฝน การเอื้อน การพรมนิ้ว และการทอดเสียง โดยผู้บรรเลงต้องฝึกฝนเทคนิคให้คล่องจึงจะสามารถฝึกฝนในขั้นต่อไป

3) การต่อเพลง ควรต่อเพลงเรียงลำดับจากง่ายไปยาก โดยเริ่มจากบทเพลงไทยเดิมพื้นฐาน เพื่อให้เข้าใจในการ บรรเลงขลุ่ย จากนั้นจึงต่อบทเพลงไทยลูกทุ่ง ซึ่งบทเพลงไทยลูกทุ่งที่แนะนำในการฝึก คือ เพลงมนต์รักลูกทุ่ง และขวัญเรียม

2.3 เทคนิคการบรรเลงขลุ่ย

ผู้วิจัยแบ่งประเด็นออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่ เทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยเดิมและ เทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง เพื่อแสดงเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยทั้ง 2 รูปแบบ รวมไปถึงเพื่อศึกษา พัฒนาการของเทคนิคในการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งว่าพัฒนาจากการบรรเลงบทเพลงไทยเดิมอย่างไร ผู้วิจัยได้สรุปเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยทั้ง 2 รูปแบบออกมาในรูปแบบของตาราง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

Table 1 The techniques for playing *Khloi* in traditional Thai songs and Thai country songs

Source: by author

Technique	<i>Khloi</i> in traditional Thai songs	<i>Khloi</i> in Thai country songs
Posture	- The sitting position for performing - Squatting - straight back - Spread arms appropriately - The face is raised and looking straight - Sitting position for practice - Squatting - Sit cross-legged, no feet overlapping	- The sitting position when playing on a concert stage or in a recording studio - Stand or sit as desired, considering the context and suitability of the band and location - Practice playing - sit or stand as appropriate
<i>Khloi</i> griping	- Pattern - Right hand above, left hand below - Expert opinion - Hold according to dominant hand	- Grip based on skill - Left hand or right hand is on top - Mainly rely on ability to grip <i>Khloi</i> for the first time - Handle according to the international style - Left hand on top - Handle like general style

Technique	<i>Khloi</i> in traditional Thai songs	<i>Khloi</i> in Thai country songs
Fingerstyle and sound system	Fingerstyle 1. Ordinary 1.1 General 2. Finger-twisting 2.1 Imitate the sound of general notes 2.2 Commonly used Sol La Do Re 2.3 Popularly used in solo songs 2.4 Use as appropriate Sound system 1. Musical instruments 1.1 Piphat 1.2 Stringed instruments 2. Song 2.1 Thai accent 2.2 Laos accent 2.3 Khmer accent 2.4 Mon accent	1. Ordinary type 1.1 General basic fingerstyle 1.2 Do Re Mi Fa Sol La Ti Do, respectively 2. Fingerstyle according to the song 2.1 Choosing the appropriate fingerstyle for the song 2.2 <i>Khloi</i> has 4 fingerstyles: Do (C D E F G A B) Re (D E F# G A B C#) Fa (F G A Bb C D E) Sol (G A B C D E F#)
Air using	1. Wind straight from the stomach 1.1 Wind travels from the stomach 1.2 Use only air 1.3 Do not use tongue cutting 2. The wind blows 2.1 Use the tip of the tongue to wiggle 2.2 Used in solo songs 3. Howling wind 3.1 Speed up the air to make the sound vibrate 3.2 Similar to a singer's tremolo 3.3 Techniques from Pi Mon	1. Direct wind 1.1 The wind blows directly and the sound is clear and quiet 1.2 Use to play general notes 2. Dynamic wind 2.1 Make the sound vibrate like waves 2.2 Add flavor to the song 3. Short wind, long wind 3.1 Use the tongue to cut the wind to be as short and as long as desired 4. Ventilation is not commonly used

Technique	<i>Khloi</i> in traditional Thai songs	<i>Khloi</i> in Thai country songs
	4. Wind shakes 4.1 Similar to Vibrato 5. Ventilation 5.1 Keep the air on your cheeks to ventilate 5.2 Inhale while squeezing out air	
<i>Khloi</i> selection	1. Select from materials 1.1 Ruak Bamboo 1.2 Hardwood	1. Select from materials 1.1 Hardwood sounds good but is not resistant to weather conditions 1.2 Plastic is durable, the sound is sharp and clear, and the sound has a high-pitched tone 2. Selection from the wind 2.1 <i>Khloi</i> has light wind, must control the wind 2.2 <i>Khloi</i>, medium wind, just the right amount of wind, not too heavy 2.3 <i>Khloi</i>, heavy wind, use a lot of force
Songs selection	1. Traditional Thai songs from easy to hard 1.1 Khaek Borathet 1.2 Lao Long Nan 1.3 Lao Khruan 1.4 Lao Choi 1.5 Pama Khwe 1.6 Lao Siang Thian	1. Songs selection with similar melodies to traditional Thai songs 1.1 Thai country songs developed from traditional Thai songs 1.2 Similar accents 2. Beautiful melody 3. Suitable melody for <i>Khloi</i>'s voice

2.4 ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

2.4.1 ภูมิหลังของกระบวนการถ่ายทอดความรู้

จากการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ผู้เชี่ยวชาญใช้ประสบการณ์ส่วนบุคคลถ่ายทอดออกมาเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ตามแบบของผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนและเหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน โดยองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ คือ การใช้หลักการประเมินผู้เรียนและการใช้โน้ตเพลงในการสอน ทำให้การสอนขลุ่ยของผู้เชี่ยวชาญเป็นกระบวนการสอนขลุ่ยที่ผสมผสานระหว่างการใช้องค์ความรู้แบบเดิมกับการใช้องค์ความรู้จากประสบการณ์ส่วนตัว ทำให้ได้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

2.4.2 พัฒนาการจากขลุ่ยไทยสู่ขลุ่ยคีย์สากลที่ใช้บรรเลงในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

จากการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ขลุ่ยในอดีตใช้ระบบเสียงแบบ 1 เสียงเต็ม โน้ตแต่ละตัวมีระยะห่างของเสียงเท่ากัน ส่งผลให้ในอดีตขลุ่ยสามารถบรรเลงได้ทุกทางเสียง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของระบบเสียงแบบไทย โดยในการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งต้องใช้ขลุ่ยที่มีการปรับเปลี่ยนสเกลให้มีระดับเสียงเทียบเท่าดนตรีสากล โดยจะมีการเจาะรูให้มีรูเล็กและรูใหญ่ตามระดับเสียงของแต่ละสเกล ส่งผลให้ขลุ่ย 1 เลาสามารถบรรเลงได้ 4 ทางนิ้ว โดยนอกเหนือจากนี้จะต้องใช้นิ้วพิเศษซึ่งยากต่อการบรรเลง สะท้อนให้เห็นว่าขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีระดับโลกที่มีระบบเสียงเทียบเท่ากับดนตรีสากล แต่ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของเสียงขลุ่ยและความเป็นไทยที่สะท้อนผ่านการบรรเลงในบทเพลงไทยลูกทุ่งที่มีรากฐานมาจากบทเพลงไทยเดิม และถูกเรียบเรียงโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ย นอกเหนือจากการพัฒนาในเรื่องของอุปกรณ์ ผู้วิจัยยังพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีการปรับวิธีการบรรเลง ปรับเปลี่ยนเทคนิคที่ใช้บรรเลง เพื่อให้เหมาะสมกับการบรรเลงในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

2.4.3 ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

จากการวิเคราะห์ประสบการณ์เทคนิคการบรรเลงขลุ่ยของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ปรากฏการณ์ด้วยแนวการตีความเกี่ยวกับเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง คือ ผู้เชี่ยวชาญมีการปรับเปลี่ยนวิธีการบรรเลงขลุ่ยให้เข้ากับบทเพลงไทยลูกทุ่ง โดยให้ความเห็นว่าบทเพลงไทยเดิมมีระเบียบแบบแผนและวิธีการบรรเลงที่ชัดเจน บทเพลงไทยลูกทุ่งเป็นบทเพลงที่ได้รับการพัฒนามาจากเพลงไทยเดิม หากบรรเลงบทเพลงไทยลูกทุ่งแล้วใช้วิธีการบรรเลงแบบเดิมจะไม่เหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญจึงบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งด้วยเทคนิคที่มีการปรับลดให้เหมาะสมกับบทเพลงและมีความร่วมสมัยมากขึ้น โดยเทคนิคที่มีการปรับเปลี่ยน ได้แก่ การนั่งให้เหมาะสมกับการบรรเลง ไม่จำเป็นต้องนั่งพับเพียบ การจับขลุ่ยสามารถจับได้ทั้งสองมือ การใช้ระบบนิ้วและระบบเสียงที่หลากหลาย การใช้ลมให้เหมาะสม การคัดเลือกขลุ่ย และการคัดเลือกบทเพลง

2.4.4 การดำรงชีพของคนขลุ่ยในยุคปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญสะท้อนให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญได้นำการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งของตนไปประกอบอาชีพในการเป็นนักดนตรีในท้องถิ่นทีกเสียง ในยุคสมัย

ที่ดนตรีแนวไทยลูกทุ่งกำลังเป็นที่นิยม มักจะมีการบันทึกเสียงของเครื่องดนตรีไทยลงไปในบทเพลง หนึ่งในเครื่องดนตรีที่นิยมนำไปบันทึกในบทเพลง คือ ขลุ่ย ส่งผลให้มีคนขลุ่ยมากมายที่ประกอบอาชีพเป็นนักดนตรีในห้องบันทึกเสียงเพื่อทำงานเป็นเบื้องหลังให้แก่ศิลปินที่มีชื่อเสียง ซึ่งนอกจากอาชีพนักดนตรีในห้องบันทึกเสียง ยังสามารถประกอบอาชีพเป็นนักสร้างเนื้อหาที่สร้างสรรค์ผลงานผ่านเสียงขลุ่ยลงในแพลตฟอร์มต่าง ๆ ทำให้ผู้เชี่ยวชาญมีรายได้และมีการประกอบอาชีพผ่านการทำคลิปวิดีโอลงบนช่องทางออนไลน์ และมีรายได้จากค่าโฆษณาของช่องทางนั้น ๆ สะท้อนให้เห็นว่าอาชีพที่คนขลุ่ยสามารถทำได้ไม่จำเป็นจะต้องเป็นนักดนตรีเพียงอย่างเดียว

2.4.5 การเรียนรู้ในยุคสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญสะท้อนให้เห็นว่า ในอดีตการเรียนรู้ดนตรีเป็นสิ่งที่ยาก เพราะผู้เรียนต้องไปเรียนดนตรีที่บ้านของครู ซึ่งต่างจากปัจจุบันที่เป็นยุคของเทคโนโลยี สื่อการเรียนรู้ดนตรีต่าง ๆ สามารถเข้าถึงได้ด้วยเทคโนโลยี เช่น คลิปวิดีโอในแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยผู้ที่สนใจในการบรรเลงขลุ่ยสามารถเข้าถึงบทเพลงต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย ซึ่งตรงกับความต้องการของผู้วิจัยที่ต้องการจะนำเสนอเรื่องกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งผ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับความต้องการของผู้ที่สนใจในการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทำให้เห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญกับผู้สนใจในการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นสื่อที่มีองค์ประกอบครบถ้วน ทั้งภาพประกอบและภาพวิดิทัศน์จะทำให้ผู้ที่สนใจสามารถเรียนรู้การบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

ผู้วิจัยจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยกำหนดคุณลักษณะและขั้นตอนการทำ ดังนี้ 1) นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย 2) ใช้การนำเสนอข้อความ ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว 3) แฉงวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลก่อนการนำเข้าสู่เนื้อหา 4) แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 บทตามลำดับ ดังนี้ บทที่ 1 ประวัติของผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง บทที่ 2 กระบวนการถ่ายทอดความรู้และการสอนขลุ่ย บทที่ 3 เทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

ขั้นตอนการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดำเนินการโดยผู้วิจัยเลือกใช้แอปพลิเคชัน Canva ในการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการสร้าง ดังนี้ 1) เลือก Templet White Blue Modern Simple Company Handbook Booklet 2) กำหนดหน้ากระดาษให้เป็นขนาด A4 (21.0 x 29.7 เซนติเมตร) 3) กำหนดส่วนต่าง ๆ ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้ 3.1) หน้าปก 3.2) บทนำ 3.3) สารบัญ 3.4) บทที่ 1 ประวัติของผู้เชี่ยวชาญด้านการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง 3.5) บทที่ 2 กระบวนการถ่ายทอดความรู้ 3.6) บทที่ 3 เทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง 4) ใส่เนื้อหาลงบนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แต่ละส่วน 5) ใส่ภาพประกอบและภาพวิดิทัศน์ลงบนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 6) ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 7) นำไปใส่ในโปรแกรมสำหรับอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ

Figure 1 QR Code for E-book “Khlui in Thai country songs”

Source: by author

สรุป

ผู้วิจัยศึกษากระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบรรเลงทั้งหมด 7 ท่าน ได้แก่ ครูพยัพ ฤกษ์สุวรรณ ครูสุวัฒน์ อรรถกฤษณ์ นายพรชัย ตรีเนตร นายสุรศักดิ์ กิ่งไทร นายอรัญ แสงเมือง นายพิชิตชน ไชยคำวัง และนายสร้างศัลย์ เรืองศรี ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการสอนขลุ่ยและการบรรเลงขลุ่ยทั้งในแนวเพลงไทยเดิมและแนวเพลงไทยลูกทุ่ง โดยแต่ละท่านมีการดำเนินชีวิตผ่านยุคสมัยที่ดนตรีไทยมีการพัฒนาจากการบรรเลงตามแบบแผนสู่การบรรเลงแบบร่วมสมัย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ย ผู้เชี่ยวชาญจึงปรับเปลี่ยนการสอนของตนให้เข้ากับยุคสมัยโดยใช้หลักการ วิธีการ และจิตวิทยา เข้ามาช่วยให้การสอนเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ยังปรับเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยของตนให้เหมาะสมและกลมกลืนกับการบรรเลงในบทเพลงไทยลูกทุ่ง ผู้วิจัยนำกระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยบทเพลงไทยลูกทุ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาสรุปและนำเสนอในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และเผยแพร่ลงในสื่อออนไลน์ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่สนใจการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งได้นำไปศึกษาต่อ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง” ผู้วิจัยอภิปรายผลการศึกษาตามปรากฏการณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ภูมิหลังของกระบวนการถ่ายทอดความรู้

ผู้เชี่ยวชาญผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้มาหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การถ่ายทอดความรู้แบบซึมซับภายในครอบครัว การถ่ายทอดความรู้จากครูดนตรีไทย และการเรียนรู้จากดนตรีสากล จึงเกิดกระบวนการถ่ายทอดความรู้แบบผสมผสาน โดยมีการใช้หลักการ วิธีการ และจิตวิทยาในการถ่ายทอดความรู้ ส่งผลให้ผู้เชี่ยวชาญต้องออกแบบการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับ ปัญหา รุ่งเรือง ในอดีตการสอนดนตรีไทยขึ้นอยู่กับเทคนิคของครูแต่ละท่าน ซึ่งจะใช้วิธีการสอนแบบ “มุขปาฐะ” คือ การถ่ายทอดแบบปากต่อปาก⁶ เช่นเดียวกับ จรรย์ กาญจนประดิษฐ์ การเรียนดนตรีไทยในอดีตเป็นการเรียนแบบตัวต่อตัว⁷ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมชน สืบวงศ์ อาจารย์ณิสร์ ศรีกลิ่นดี ได้อัญเชิญ

⁶ Panya Roongruang, *History of Thai Music* (Bangkok: Thai Wattana Press, 2003), 46. (in Thai)

⁷ Jarun Kanchanapradit, *Khlui* (Khon Kaen: Khon Kaen University Press, 2011), 38-46. (in Thai)

บทเพลงพระราชนิพนธ์บรรเลงด้วยขลุ่ยในรูปแบบของการผสมผสานระหว่างเทคนิคการบรรเลงดนตรีไทยและดนตรีสากล⁸ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนของ ณรุทธ์ สุทธจิตต์ การสอนดนตรีมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ความพร้อมของผู้สอน 2. ความเข้าใจของผู้เรียน 3. บทเรียน ผู้สอนจะต้องออกแบบการสอนดนตรีให้เหมาะสมกับผู้เรียน⁹ สรุปผลได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญใช้ประสบการณ์ที่ตนได้รับจากการถ่ายทอดความรู้ในอดีต คือ การถ่ายทอดความรู้แบบซึมซับในครอบครัว การถ่ายทอดความรู้โดยตรงจากครูผู้สอน และการเรียนรู้แบบผสมผสานกับดนตรีสากลมาปรับใช้ในการสอนของตนปัจจุบัน โดยใช้หลักการ วิธีการ และจิตวิทยาในการถ่ายทอดความรู้ เข้ามาช่วยให้การสอนขลุ่ยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. พัฒนาการจากขลุ่ยไทยสู่ขลุ่ยคีย์สากลที่ใช้บรรเลงในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

ในอดีตขลุ่ยทำมาจากไม้ไผ่รวก มีเสียงแหบและเป็นเอกลักษณ์ ปัจจุบันได้รับการพัฒนาให้สามารถบรรเลงร่วมกับดนตรีสากลได้ และมีการนำวัสดุที่มีความคงทนแข็งแรงมาทดแทน ส่งผลให้ขลุ่ยสามารถบรรเลงร่วมกับบทเพลงไทยลูกทุ่งได้ทุกเพลง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ รังสี เกษมสุข วัสดุที่นิยมนำมาทำขลุ่ย คือ ไม้รวก¹⁰ และสอดคล้องกับทฤษฎีของ บรรลือ พงศ์ศิริ และปิ๊บ คงลายทอง วัสดุที่นิยมนำมาทำขลุ่ยในช่วงหลัง คือ ไม้ชิงชัน ไม้มะริด ไม้ด่าง ไม้มะเกลือ ไม้พญาเจ้าดำ ไม้มะขาม¹¹ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมชนสีบวงส์ ที่กล่าวว่า ศิลปินที่มีชื่อเสียงทางด้านการบรรเลงขลุ่ยเป็นผู้บุกเบิกในการทำให้ขลุ่ยให้สามารถนำมาบรรเลงร่วมกับดนตรีสากลได้¹² สรุปผลได้ว่า ขลุ่ยเริ่มจากวัสดุที่ใช้ทำเป็นไม้ไผ่รวก พัฒนาไปสู่ไม้เนื้อแข็งและพลาสติก นอกจากนี้ยังได้รับการพัฒนาในเรื่องระบบเสียง ให้สามารถบรรเลงได้ทุกคีย์ ส่งผลให้ขลุ่ยเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถบรรเลงร่วมกับบทเพลงไทยลูกทุ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง

การเปลี่ยนแปลงเทคนิคการบรรเลงขลุ่ย เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามยุคสมัย ผู้เชี่ยวชาญจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการบรรเลงขลุ่ยของตน เพื่อให้เข้ากับบทเพลงไทยลูกทุ่ง โดยมีการปรับเปลี่ยนเทคนิคบางอย่างให้มีความเหมาะสมกับบทเพลงไทยลูกทุ่ง เช่น การเอื้อน การพรม การเป่าลมให้ชัดเจน และการใส่อารมณ์เข้าไปในบทเพลง ซึ่งบทเพลงไทยลูกทุ่งเป็นบทเพลงที่มีรากฐานมาจากบทเพลงไทยเดิม บทเพลงพื้นบ้าน จึงเหมาะกับการนำขลุ่ยมาบรรเลง สอดคล้องกับทฤษฎีของ ศิริพร กรอบทอง บทเพลงไทยลูกทุ่งมีรากฐานมาจากเพลงพื้นบ้านและเพลงไทยเดิม¹³ และสอดคล้องกับ กฤตวิทย์ ภูมิถาวร เทคนิคที่เป็นเอกลักษณ์

⁸ Chumchon Suebwong, "An Analysis of The Khluai Playing Techniques by Ajarn Tanis Srikindee on His Majestic King Bhumibol Adulyadej's Compositions" (Master's Thesis, Srinakharinwirot University, 2009). (in Thai)

⁹ Narutt Suttachitt, *Music Education Principles and Essence* (Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2018), 258-260. (in Thai)

¹⁰ Rangsi Kasemsuk, *Khluai Worldview* (Bangkok: Faculty of Education, Srinakharinwirot University, 1992), 15. (in Thai)

¹¹ Banlue Phongsi and Peep Konglaithong, "Advice from Tiab Konglaithong on Khluai," in *Memorial Book for the Cremation Ceremony of Tieb Konglaithong* (Bangkok: Liang Chiang, 1982), 100-101. (in Thai)

¹² Chumchon Suebwong, "An Analysis of The Khluai Playing Techniques by Ajarn Tanis Srikindee on His Majestic King Bhumibol Adulyadej's Compositions" (Master's Thesis, Srinakharinwirot University, 2009), 40-41. (in Thai)

¹³ Siriporn Krobthong, *The Evolution of Thai Country Songs in Thai Society* (Bangkok: Panthakit, 2004), 27. (in Thai)

ในการขับร้องบทเพลงไทยลูกทุ่งจะมีการเอื้อนและการใช้ลูกคอ¹⁴ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีของจินตนา ดำรงค์เลิศ ลักษณะเด่นของวงดนตรีลูกทุ่ง คือ การบรรเลงดนตรีแบบสากล แต่มีเครื่องดนตรีไทยบรรเลงประกอบ โดยเครื่องดนตรีที่นิยมนำมาบรรเลง ได้แก่ ขลุ่ย ฆ้อง กลอง เป็นต้น¹⁵ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมชน สืบวงศ์ พบว่ามีการใช้เทคนิคการเอื้อนเสียง เทคนิคการพรมนิ้ว และเทคนิคการทำให้เสียงสั้น¹⁶ สรุปผลได้ว่า ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยไทยที่มีการบรรเลงเป็นแบบแผนสู่การบรรเลงขลุ่ยแบบร่วมสมัยที่มีอิสระในการบรรเลง โดยปรับเปลี่ยนเทคนิคและวิธีการบรรเลงให้เหมาะสมกับบทเพลงไทยลูกทุ่ง เช่น ปรับเปลี่ยนการนั่ง การใช้ลม การพรมนิ้ว การเอื้อน เพื่อให้สำเนียงขลุ่ยเหมาะสมกับบทเพลง และยุคสมัยมากยิ่งขึ้น

4. การดำรงชีพของคนขลุ่ยในยุคปัจจุบัน

จากการที่ผู้เชี่ยวชาญหันมาบรรเลงขลุ่ยในแนวเพลงไทยลูกทุ่งหรือแนวเพลงร่วมสมัย ส่งผลให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ สำหรับคนขลุ่ยและนักดนตรีไทย ได้แก่ นักดนตรีในท้องถิ่นที่เสียง นักดนตรีอยู่ในวงร่วมสมัย และคอนเทนต์ครีเอเตอร์ ซึ่งอาชีพเหล่านี้เป็นอาชีพที่เกิดขึ้นใหม่นอกจากการเป็นนักดนตรีไทยสอดคล้องกับ รัชกฤษ คงพิณิจวรร ดนตรีไทยร่วมสมัยนั้นเป็นทางเลือกของวงการดนตรีไทยในอดีต ผู้คนจึงหันมาสนใจในการบรรเลงดนตรีไทยร่วมสมัยกันมากขึ้น เพราะได้ผู้ฟังที่เป็นกลุ่มใหม่¹⁷ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมชน สืบวงศ์ พบว่า อาจารย์ธนิสร์ ศรีกลิ่นดี ทำงานทางด้านดนตรีอย่างเต็มตัว โดยทำงานเป็นนักดนตรีในท้องถิ่นที่เสียงและนักเรียบเรียงเสียงประสาน¹⁸ สรุปผลได้ว่า ปัจจุบันคนขลุ่ยไม่จำเป็นต้องดำรงอาชีพเป็นนักดนตรีไทยที่บรรเลงอยู่ในวงเพียงอย่างเดียว ยังสามารถประกอบอาชีพต่าง ๆ ในวงการของดนตรีไทยลูกทุ่งหรือดนตรีร่วมสมัย เช่น การเป็นนักดนตรีในท้องถิ่นที่เสียง นักดนตรีประจำวงดนตรีไทยลูกทุ่งหรือวงร่วมสมัย และเป็นคอนเทนต์ครีเอเตอร์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ขลุ่ยยังคงอยู่สืบไป ไม่ถูกวัฒนธรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ กลืนกิน แต่จะเป็นการเติบโตไปพร้อม ๆ กัน

5. การเรียนรู้ในยุคสมัยใหม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจุบันการเรียนดนตรีไม่จำเป็นต้องอยู่ในห้องเรียนเสมอไป ผู้เชี่ยวชาญกล่าวถึงการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้การเรียนการสอนสะดวกยิ่งขึ้น และสามารถเข้าถึงผู้เรียนที่สนใจการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งได้อย่างทั่วถึง ผู้วิจัยจึงจะนำเสนอเรื่องกระบวนการถ่ายทอดความรู้

¹⁴ Kittavit Bhumithavara, "The Legend of the Thai Country Music Teacher, Suraphon Sombatcharoen" (Document Submitted to Narongchai Pidokrajt, Unpublished, 2014), 305. (in Thai)

¹⁵ Chintana Damronglerd, "Evolution and Elements of Country Music," in *Half a Century of Thai Country Music Part 2*, ed. Anake Nawigamune (Bangkok: Amarin Printing Group, 1991), 44-47. (in Thai)

¹⁶ Chumchon Suebwong, "An Analysis of The Khluai Playing Techniques by Ajarn Tanis Sriklindee on His Majestic King Bhumibol Adulyadej's Compositions" (Master's Thesis, Srinakharinwirot University, 2009), 40-41. (in Thai)

¹⁷ Ratchakrit Kongpinitbovorn, "Contemporary Music is a New Paradigm for Teaching Music Education in the 21st Century," *Bansomdej Music Journal* 1, no. 1 (January-June 2019): 55. (in Thai)

¹⁸ Chumchon Suebwong, "An Analysis of The Khluai Playing Techniques by Ajarn Tanis Sriklindee on His Majestic King Bhumibol Adulyadej's Compositions" (Master's Thesis, Srinakharinwirot University, 2009), 40-41. (in Thai)

และเทคนิคการบรรเลงขลุ่ยในบทเพลงไทยลูกทุ่งในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่าควรมีเนื้อหาที่ครบถ้วน มีตัวอย่างทั้งภาพและเสียง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาข้อมูลได้อย่างครบถ้วนลึกซึ้ง สอดคล้องกับทฤษฎีของ จิระพันธ์ เดมะ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นนวัตกรรมใหม่แห่งวงการหนังสือ และเป็น การนำเอาเทคโนโลยีจากคอมพิวเตอร์ที่มีความสามารถและมีศักยภาพครบถ้วนสมบูรณ์ในด้านการบันทึกข้อมูล รูปภาพ การนำเสนอเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้ศึกษาข้อมูลที่ครบถ้วนและสะดวก¹⁹ นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ปณณวิชญ์ แนวสูง และวารินทร์ รัชมีพรหม จากการศึกษาวิจัยและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องเครื่องดนตรีไทย ควรมีเสียงของเครื่องดนตรีประกอบเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างสมบูรณ์²⁰

Bibliography

- Bhumithavara, Krittavit. "The Legend of the Thai Country Music Teacher, Suraphon Sombatcharoen." Document Submitted to Narongchai Pidokrajt, Unpublished, 2014. (in Thai)
- Damronglerd, Chintana. "Evolution and Elements of Country Music." In *Half a Century of Thai Country Music Part 2*, Edited by Anake Nawigamune, 40-49. Bangkok: Amarin Printing Group, 1991. (in Thai)
- Dema, Jiraphan. "Electronic Book." *Academic Services Journal* 13, no. 1 (January-April 2002): 1-14. (in Thai)
- Kanchanapradit, Jarun. *Khlui*. Khon Kaen: Khon Kaen University Press, 2011. (in Thai)
- Kasemsuk, Rangsi. *Khlui Worldview*. Bangkok: Faculty of Education, Srinakharinwirot University, 1992. (in Thai)
- Kongpinitbovorn, Ratchakrit. "Contemporary Music is a New Paradigm for Teaching Music Education in the 21st Century." *Bansomdej Music Journal* 1, no. 1 (January-June 2019): 49-66. (in Thai)
- Krobthong, Siriporn. *The Evolution of Thai Country Songs in Thai Society*. Bangkok: Panthakit, 2004. (in Thai)
- Naewsoong, Pannawit, and Varin Rasameprom. "A Development of Electronic Book on the Thai Musical Instruments for Prathomsuksa 4 Students." *Chandrakasem Rajabhat University Journal* 20, no. 38 (January-June 2014): 77-85. (in Thai)

¹⁹ Jiraphan Dema, "Electronic Book," *Academic Services Journal* 13, no. 1 (January-April 2002): 1. (in Thai)

²⁰ Pannawit Naewsoong and Varin Rasameprom, "A Development of Electronic Book on the Thai Musical Instruments for Prathomsuksa 4 Students," *Chandrakasem Rajabhat University Journal* 20, no. 38 (January-June 2014): 77-85. (in Thai)

- Nakasawat, Uthit. *Thai Music Theory and Practice, Part 2, Thai String Instrument Practice Manual*. Bangkok: Prayurawong, 1982. (in Thai)
- Narkkong, Anant. "Thai Contemporary Music Bands and Works in present Thai society." Research Report, Office of Contemporary Art and Culture, Ministry of culture, 2013. (in Thai)
- Phongsiri, Banlue, and Peep Konglaithong. "Advice from Tiab Konglaithong on Khlui." In *Memorial Book for the Cremation Ceremony of Tieb Konglaithong*, 99-109. Bangkok: Liang Chiang, 1982. (in Thai)
- Roongruang, Panya. *History of Thai Music*. Bangkok: Thai Wattana Press, 2003. (in Thai)
- Sriklindee, Thanis. *Honoring the Artist Khlui Playing the Royal Compositions*. Bangkok: Nawasan Press, 2008. (in Thai)
- Suebwong, Chumchon. "An Analysis of The Khlui Playing Techniques by Ajarn Tanis Sriklindee on His Majestic King Bhumibol Adulyadej's Compositions." Master's Thesis, Srinakharinwirot University, 2009. (in Thai)
- Suttachitt, Narutt. *Music Education Principles and Essence*. Bangkok: Chulalongkorn University Press, 2018. (in Thai)
- Treenet, Pornchai. "Technique for Playing Khlui." Interview by Nutthapat Ruangboon, April 11, 2023.